

10/693

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizin su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir yönetimi konusunda politikaların geliştirilmesi, boyutları gittikçe büyüyen kirlenmeye karşı acilen önlemler alınması, gelecek nesillerin su kıtlığı yaşamaması için yüzyıllık planlama yapılması ve su politikasının tek bir elden yönetilmesi amacıyla Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Av. Dr. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Zekeriya Toğral
Hartay M.
4 Dğdr KARABAT
6 Kayın Arslan
Denizli
7 Aliy Artun
Mesin
10 P. Bulbul
Ayah M.

Kemal ZEYBEK

Samsun

Ayhan BALIR
Adana M.

Ayhan BALIR
Antalya M.

KADİM DURMAZ
Tokat Milletvekili
İdare Amiri

Gazi TAŞCIOĞLU
Ankara

Çiğdem GÖKALP
Mesin

1/1/2000

13
14
15
16
17
18
19
20
21

GEREKÇE

Bütün canlılar için vazgeçilmez bir kaynak olan su, yaşamsal önem taşıyan bir değerdir.

Dünya üzerinde var olan su miktarı sabittir. Dünyanın yüzeyi sularla kaplı olmakla birlikte, tatlı su kaynakları gezegenimiz üzerindeki su kaynaklarının sadece %2,5'ini oluşturur. Bu suyun da %70'i buzul ve kar kütleleri içinde saklıdır. Yeterli miktarda ve iyi kalitede suyun varlığı, tatlı su ekosistemlerinin olduğu kadar, gıda güvencesinin ve sürdürülebilir kalkınmanın, dolayısıyla insanlığın geleceğinin de temel koşuludur.

Ancak bu yaşamsal değer üzerindeki baskı her geçen gün artmaktadır. Hâlen, dünya nüfusunun neredeyse beşte biri (yaklaşık 1,2 milyar insan) su sıkıntısı çeken yerlerde yaşarken, bu oranın 2025 yılında üçte iki seviyesine çıkması beklenmektedir. Öte yandan, 1,6 milyar insan uygun altyapı ve bunun için gerekli maddi kaynak yetersizliği yüzünden su sıkıntısı çekmektedir. Kıt olan tatlı su kaynakları üzerindeki çeşitli etkenler suya erişim ve su kalitesiyle ilgili bazı sıkıntıların yaşanmasına yol açmaktadır. Önümüzdeki 40 yıl içerisinde, dünya nüfusuna 2,5 milyar insanın daha eklenmesi beklenmektedir. Artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak için suya olan talep de büyüyecektir. Ancak suya yönelik talep artışı, nüfus artışından daha hızlıdır. Örneğin, son yüzyıl içinde dünya nüfusu üç kat artarken, su kaynaklarına olan talep yedi kat artmıştır.

Bu bağlamda su sorunu sosyal, ekonomik ve çevresel alanlarda kendini giderek daha fazla hissettirmektedir. Dünya Ekonomik Forumu için 2014 yılında hazırlanan Risk Raporu'na göre su kıtlığı, dünyadaki en önemli üç risk arasında yer almaktadır. Bu durum, yalnızca su sıkıntısı çekilen havzaları değil, birçok üretim sürecini de etkilemektedir. Artan uluslararası ticaret hacmiyle birlikte su, artık yerel değil küresel bir kaynak olarak kabul edildiği için, tatlı su kaynaklarının sürdürülebilirliği yalnızca sosyal ve çevresel açıdan değil, aynı zamanda ekonominin sürdürülebilirliği açısından da kritik öneme sahiptir.

Ülkemiz ise sanılanın aksine, su zengini bir ülke değildir. Hâlen, kişi başına düşen 1.519 m³'lük su miktarı ile "su sıkıntısı çeken" bir ülke kabul edilmektedir. Öte yandan, Türkiye'deki su kaynakları üzerinde, "sürdürülebilir olmayan" sektörel su kullanımından başlayıp su altyapılarına varıncaya kadar çeşitli sıkıntılar bulunmaktadır. Büyük ölçekli altyapı projeleri (otoyollar, kentleşme, vb) ve madencilik faaliyetleri, su kaynaklarını ve özellikle sulak alan ekosistemlerini doğrudan etkilemektedir. Bu tür yatırımlar hem yapım hem de işletme aşamasında yoğun su tüketebilmekte veya su kaynakları üzerinde kirletici etki yaratabilmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Türkiye nüfusunun 2030 yılında 100 milyona ulaşacağını öngörmektedir. Bu durumda, kişi başına düşen su miktarının 1.120 m³/yıl olması beklenmektedir. Diğer bir deyişle, artan nüfusu, gelişen ekonomisi ve büyüyen kentleriyle Türkiye, "su fakiri" olma yolunda ilerlemektedir.

İsveç'te biri Türk üç akademisyenin hazırladığı iklim mültecileri konulu raporda, 2085 yılında sıcaklığın 2-3 derece artmasıyla birlikte, en kötü ihtimalli senaryoya göre 5 milyar 315 milyon kişinin su kıtlığı yaşayacağı belirtilmektedir. Söz konusu rapora göre Türkiye de bu kıtlıktan etkilenecek ülkeler arasındadır.

Bütün bu gerekçeler ışığında ülkemizin su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir yönetimi konusunda politikaların geliştirilmesi, boyutları gittikçe büyüyen kirlenmeye karşı acilen önlemler alınması, gelecek nesillerin su kıtlığı yaşamaması için yüzyıllık planlama yapılması ve su politikasının tek bir elden yönetilmesi amacıyla Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

